

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 2S (Campus Extens)
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
David Ginard Féron d.ginard@uib.es	18:00	19:00	Dilluns	19/09/2016	20/12/2016	BG 09 + concertar cita mitjançant missatgeria interna o correu electrònic d.ginard@uib.es
	11:00	12:00	Dilluns	13/02/2017	10/04/2017	BG 09 + concertar cita mitjançant missatgeria interna o correu electrònic d.ginard@uib.es
	18:00	19:00	Dimecres	26/04/2017	31/05/2017	BG 09 + concertar cita mitjançant missatgeria interna o correu electrònic d.ginard@uib.es
Antoni Marimon Riutort antoni.marimon@uib.es	12:00	14:00	Dilluns	12/09/2016	03/07/2017	ACO105
	17:00	19:00	Dimarts	12/09/2016	03/07/2017	ACO105

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
	10:00	12:00	Dimarts	12/09/2016	03/07/2017	ACO105
Pere Salas Vives pere.salas@uib.es	16:00	17:00	Dijous	13/01/2017	15/06/2017	Despatx: AC 09 (Antic 158)

Contextualització

Es tracta d'una assignatura optativa de 6 crèdits ECTS del Grau d'Història ubicada dins el mòdul "Història Universal". Com a complement de les qüestions tractades a l'assignatura 20.209 Història Contemporània Universal i 20.214 Història del Món Actual(2n de grau), es pretén al llarg d'aquest semestre proporcionar uns coneixements especialitzats en la història social de la població en el món contemporani des de finals del segle XVIII fins als nostres dies, amb referències específiques als marcs europeu, espanyol i balear. S'analitzaran, en particular, els factors de l'evolució demogràfica de les societats contemporànies, el processos de transició demogràfica, els moviments migratoris, la història de la família, la història de les relacions de gènere, l'evolució de les formes d'organització i estratificació social, les condicions de vida de la classe treballadora, i la història dels moviments socials (particularment del moviment obrer) al llarg dels segles XIX i XX. S'aspira igualment a proporcionar eines per introduir-se a la recerca amb fonts primàries i desenvolupar l'esperit crític i la interpretació dels problemes del món actual amb l'anàlisi del passat.

Requisits

Recomanables

Es dona per entès que l'alumne ha adquirit el control de termes, conceptes i episodis principals de la història contemporània universal mitjançant les assignatures dels dos primers cursos del grau d'Història.

Competències

Amb aquesta assignatura, s'adquiriran les competències CB-3, CB- 4, CG-2 i CE-12 del Pla d'Estudis del Grau en Història, traduïdes en els següents resultats de l'aprenentatge:

- Treballar amb fonts bibliogràfiques especialitzades per a la realització de treballs de caràcter bibliogràfic i, en el seu cas, introduir-se a les tècniques de recerca amb fonts primàries.
- Ampliar els conceptes relatius a la història social contemporània.
- Conèixer els principals centres d'informació especialitzats en història social contemporània.
- Classificar la producció historiogràfica més rellevant relativa a la història social contemporània.

Específiques

- * Valorar de manera crítica les diferents realitats socials actuals i del passat a partir de la consciència de pluriculturalitat, del desenvolupament dels drets humans, dels principis democràtics, de la igualtat entre

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

dones i homes, de la solidaritat, de la protecció al medi ambient i de la cultura de la pau i accesibilitat universal de les persones amb discapacitat (CE-12)..

Genèriques

- * Comprendre, utilitzar i ser capaç d'explicar el llenguatge propi de la Història, així com l'específic de cada un dels grans períodes en què es divideix (CG-.2)..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

1. La societat i la població europees a l'era de la industrialització 1750-1870.
 - 1.1.La revolució agrícola i la revolució industrial.
 - 1.2.La primera fase de la revolució demogràfica.
 - 1.3.La família i les relacions de gènere en el s. XIX.
 - 1.4.Els moviments migratoris europeus fins 1870.
 - 1.5.El món urbà en els inicis de la industrialització. La formació de la classe obrera.
 - 1.6.Les transformacions en el món rural fins 1870.
2. La societat i la població europees a l'era de l'imperialisme 1870-1914.
 - 2.1.La Segona Revolució Industrial i l'imperialisme colonial.
 - 2.2.La segona fase de la revolució demogràfica 1870-1914.
 - 2.3.Les grans migracions intercontinentals 1870-1914.
 - 2.4.L'evolució de la societat urbana 1870-1914.
3. Espanya i les Balears: societat i població en el s. XIX.
 - 3.1.L'evolució econòmica espanyola i balear en el s. XIX.
 - 3.2.El creixement demogràfic espanyol i balear en el s. XIX.
 - 3.3.L'impacte dels moviments migratoris a Espanya i a les Balears fins 1920.
 - 3.4.El món urbà i el món rural a Espanya i a les Balears en el s XIX.
4. Societat i demografia a l'època dels grans conflictes 1914-45.
 - 4.1.El context polític i econòmic 1914-45.
 - 4.2.L'impacte social de la Gran Guerra i la crisi demogràfica 1919-39.
 - 4.3.Els canvis socials al món d'entreguerres.
 - 4.4.Aspectes socials i demogràfics de la Segona Guerra Mundial 1939-45.
5. La societat i la població mundials des de 1945.
 - 5.1.Política i economia: de la postguerra mundial a la globalització.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

- 5.2.La població al món desenvolupat i als països subdesenvolupats.
- 5.3. Els problemes demogràfics actuals i les migracions.
- 5.4.Els canvis socials des de 1945.
- 5.5.Evolució de la família i de les relacions de gènere en el s. XX.
- 6. Espanya i les Balears: societat i població en el s. XX
 - 6.1.L'evolució econòmica espanyola i balear en el s. XX.
 - 6.2.La població espanyola i balear en el s. XX
 - 6.3.Els moviments migratoris a Espanya i a les Balears des de 1920.
 - 6.4.La dona a Espanya i a les Balears en el s. XX.
 - 6.5.La societat espanyola i balear en el s. XX.

Metodologia docent

Els crèdits presencials s'obteniran mitjançant classes teòriques (impartició del temari per part dels professors) i classes pràctiques (explicació i seguiment del treball de recerca del curs, comentari de materials, exposicions a càrrec de l'alumnat, debats, projeccions i comentari de documentals o pel·lícules històriques, etc.) .Es podran organitzar, preferentment dins l'horari de classe, algunes sessions específiques a càrrec d'especialistes o taules rodones amb testimonis d'orals d'episodis centrals de la història social del s. XX. Així mateix s'establirà una interacció a través de les eines de comunicació de Campus Extens.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Impartició del temari	Grup gran (G)	Impartició dels continguts temàtics de l'assignatura per part dels professors i seguiment per part de l'alumnat.	45
Classes pràctiques	Seguiment del treball de curs, exposicions i debats	Grup mitjà (M)	-Seguiment individualitzat del treball de curs. -Exposicions de resultats del treball bibliogràfic o de recerca del curs. -Comentaris de text, gràfics, quadres, estadístics, mapes, etc. -Debats sobre qüestions historiogràfiques i temes d'actualitat. -Cinema històric i audiovisuals sobre la història contemporània de les Balears (cicle organitzat per l'àrea d'Història Contemporània). -Sessions específiques a càrrec d'especialistes i taules rodones amb testimonis de la història social del s. XX	12
Avaluació	Exàmens parcials i global	Grup gran (G)	Es duran a terme dos exàmens parcials que inclouran temes per desenvolupar, comentari de materials, i qüestions interpretatives.	3

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Recensions d'articles, comentaris, etc	Realització, de manera voluntària, de breus comentaris i recensions sobre materials proporcionats pels professors, assistència a conferències, seminaris i exposicions relacionades amb el contingut de l'assignatura, jornades d'Història Contemporània de les Balears, etc.	15
Estudi i treball autònom individual	Treball bibliogràfic i/o de recerca de curs	Elaboració d'un treball bibliogràfic i/o de recerca obligatori sobre un tema triat lliurement per l'alumne en relació amb el programa de l'assignatura. Prèviament cal elaborar un projecte on hi constarà títol, guió provisional i bibliografia	75

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Impartició del temari

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Impartició dels continguts temàtics de l'assignatura per part dels professors i seguiment per part de l'alumnat.
Criteris d'avaluació	Assistència regular i participació a les classes teòriques

Percentatge de la qualificació final: 5%

Seguiment del treball de curs, exposicions i debats

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	-Seguiment individualitzat del treball de curs. -Exposicions de resultats del treball bibliogràfic o de recerques de curs. -Comentaris de text, gràfics, quadres, estadístics, mapes, etc. -Debats sobre qüestions historiogràfiques i temes d'actualitat. -Cinema històric i audiovisuals sobre la història contemporània de les Balears (cicle organitzat per l'àrea d'Història Contemporània). -Sessions específiques a càrrec de especialistes i taules rodones amb testimonis de la història social del s. XX
Criteris d'avaluació	Assistència regular i participació a les classes pràctiques; de manera singular, intervenció en els debats que es plantegin, participació en els comentaris de material didàctic i exposició del treball de curs.

Percentatge de la qualificació final: 5%

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

Exàmens parcials i global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es duran a terme dos exàmens parcials que inclouran temes per desenvolupar, comentari de materials, i qüestions interpretatives.
Criteris d'avaluació	Es realitzaran dos exàmens parcials en els quals es valorarà la capacitat de comprensió, la capacitat síntesi, la redacció i l'ús de terminologia històrica adient. L'obtenció d'almenys un 4 del conjunt d'aquests parcials serà condició necessària (però no suficient) per poder aprovar l'assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 40%

Recensions d'articles, comentaris, etc

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Realització, de manera voluntària, de breus comentaris i recensions sobre materials proporcionats pels professors, assistència a conferències, seminaris i exposicions relacionades amb el contingut de l'assignatura, jornades d'Història Contemporània de les Balears, etc.
Criteris d'avaluació	Elaboració d'almenys una de les activitats breus voluntàries proposades pels professors al llarg de l'avaluació contínua (recensions d'articles, comentaris de material audiovisual, assistència i redacció d'informes sobre exposicions, conferències, jornades i congressos relacionats amb el temari, presentacions de llibres, etc).

Percentatge de la qualificació final: 10%

Treball bibliogràfic i/o de recerca de curs

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Elaboració d'un treball bibliogràfic i/o de recerca obligatori sobre un tema triat lliurement per l'alumne en relació amb el programa de l'assignatura. Prèviament cal elaborar un projecte on hi constarà títol, guió provisional i bibliografia
Criteris d'avaluació	Treball bibliogràfic i/o de recerca. Es valorarà la capacitat de síntesi, d'estructuració, de reflexió i de crítica de les fonts i/o de la bibliografia-. L'obtenció d'almenys un 4 d'aquest treball serà condició necessària (però no suficient) per poder aprovar l'assignatura..

Percentatge de la qualificació final: 40%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Bibliografia bàsica

S'indiquen a continuació únicament les principals obres generals que es consideren útils per a la preparació dels grans eixos articuladors de la matèria del curs:

- Abelló Güell, T., *El movimiento obrero en España, siglos XIX y XX*, Hipòtesi, Barcelona 1997.
- Aróstegui, J. - Buchrucker, C. - Saborido, J. (directors), *El mundo contemporáneo: historia y problemas*, Crítica, Barcelona 2001.*
- Anderson, D.S. - Zinsser, J. P., *Historia de las mujeres. Una historia propia*, Crítica, Barcelona 1991.*
- Bardet, J.-P.; Dupaquier, J., *Historia de las poblaciones de Europa. II. La revolución demográfica 1750-1914*, Síntesis, Madrid 2001.
- Id., *Historia de las poblaciones de Europa. III. Los tiempos inciertos 1914-1998*, Síntesis, Madrid 2001.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	20234 - Història Social de la Població en l'Època Contemporània
Grup	Grup 1, 2S
Guia docent	A
Idioma	Català

- Canal, J. (ed.), *Exilios. Los éxodos políticos en la historia de España. Siglos XV-XX*, Sílex, Madrid 2007.
- Carreras, A. - Tafunell, X., *Historia económica de la España contemporánea*, Crítica, Barcelona 2003.
- Casanova, J., *La historia social y los historiadores*, Crítica, Barcelona, 1991.
- Castillo, S., (ed), *La historia social en España. Actualidad y perspectivas*, Siglo XXI, Madrid 1991.
- Cipolla, C. M^a, *Historia económica de la población mundial*, Crítica, Barcelona, 1978.*
- Comín, F. - Hernández, M. - Llopis, E. (eds), *Historia económica mundial. Siglos X-XX*, Crítica, Barcelona 2009.
- Eley, G., *Un mundo que ganar. Historia de la izquierda en Europa, 1850-2000*, Crítica, Barcelona 2003.
- Fauré, C., *Enciclopedia histórica y política de las mujeres. Europa y América*, Akal, Madrid 1997
- Fraisse, G. y Perrot, M. (ed.): *Historia de las mujeres. El siglo XIX* (Tomo 4), Taurus, Madrid.
- Kertzer, D. I. Y Barbagli, M., *La vida familiar desde la Revolución Francesa hasta la Primera Guerra Mundial (1789-1914)*, Paidós, Barcelona, 2003.
- Id., *La vida familiar en el siglo XX*, Paidós, Barcelona 2004.
- Livi-Bacci, M., *Historia mínima de la población mundial*, Ariel, Barcelona 1990.*
- Id., *Historia de la población europea*, Crítica, Barcelona 1999.
- Nadal, J., *La población española. Los siglos XVI-XX*, Crítica, Barcelona, 1984.
- Nash, M. - Tavera, S., *Experiencias desiguales. Conflictos sociales y respuestas colectivas (siglo XIX)*, Síntesis. Madrid 1994.*
- Piqueras, J. A., *El movimiento obrero*, Anaya, Madrid 1992.*
- Sánchez Alonso, B., *Las causas de la emigración española, 1880-1930*, Alianza Universidad, Madrid 1985.
- Tarrow, S., *El poder en movimiento. Los movimientos sociales, la acción colectiva y la política*, Alianza, Madrid 1997.
- Thébaud, F., *Historia de las mujeres. El siglo XX* (Tomo 5). Ed. Taurus, Madrid 1993.
- Villares, R. - Bahamonde, Á., *El mundo contemporáneo. Siglos XIX y XX*, Taurus, Madrid 2001.
- Wrigley E.A., *Historia y Población. Introducción a la demografía histórica*, Crítica, Barcelona 1985.

